

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
utca 37. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egy évre 8 korona.
Félévre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.**Felolós szerkesztő: Dr TERHES SÁMUEL.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisors ter-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Közraktár létesítése.

A közgazdaságtan fejlődésével együtt jár az, hogy a fejlődő közgazdaság, követelményeinek minél gyorsabb és czélszerűbb uton való teljesítésére önmaga hoz létre tökéletesebb és tökéletesebb szereket. Az árúk minél előnyösebb és czélszerűbb értékesítése és a termelők érdekének, valamint szükségletének kielégítése így teremtette meg a közraktárak intézményét.

Kereskedelmi törvényünk szerint azon vállalatok értendők közraktárak alatt, amelyek árúk és termények elhelyezésével és közraktár jegyek kibocsátásával foglalkoznak. Ezzel ellentétben vannak a szabadraktárak, amelyek az árúknak a termelési helyről a fogyasztási helyre való olcsóbb átvitelére végett alakítottak.

Az utóbbi tisztán a termelő érdekeit tartja szem előtt, az előbbi azonban már a vállalkozó tőkének is szerepet juttat.

A szabad raktárak ugyanis tisztán arra a célra alakítottak, hogy a kis és középtermelek természeténél, illetve árúikat együttesíthetik és az így összehalmozódott nagy mennyiségű termesztmény, vagy árú a lehető legkedvezőbb viszonyú értékesítési piacra szállíthatók. A kis és középtermelek ugyanis nem képesek a maga árújának a legkedvezőbb értékesítési piacot megtalálni, meg aztán a kis mennyiségben levő eladásra szánt készlet sokszor csak aránytalanul nagy költséggel volna a kedvezőbb értékesítési piacra szállítható. Ha ellenben többen összerakják árúikat vagy természeténél, akkor a szállítási költségből egyre egyre sokkal kevesebb esik.

A közraktár főleg abban különbözik a szabadraktártól, hogy amint már említettem is, itt a tőkének is nevezetes szerepe jut. A közraktár ugyanis egy bizonyos alaptőkével megalakult vállalat, amely az árúját, vagy természeténél elhelyező kistermelőnek a nála elhelyezett árúért köz-

raktári jegyet ad. Ennek a fontossága főleg abban áll, hogy az árú kétharmadátig előleget ad a termelőnek. Ezáltal a termelőt megkíméli attól, hogy rossz árak esetén kénytelen legyen az árút potomon áron elvesztesíteni, vagy pedig szükségletét az árú értékesítéséig kölcsön útján kielégíteni.

Vármegyénkben is szükség van ilyen közraktár létesítésére a közgazdaság általános fejlődésének nálunk is tapasztalható eredményeinél, de meg vármegyénk közgazdasági viszonyainak speciális fejlődésénél fogva is.

Vizsgáljuk a dolgot először a tőke szempontjából: Általánosan ismert dolog, hogy miként majdnem az egész országban, így nálunk is a vidéki pénzintézetek tőkái az évtizedeken alkalmazott magas kamatláb miatt, mód nélkül felszaporodtak. Ezzel szemben a hitelt igénybe vevő közönség fokozatosan elszegényedett, különösen a földbirtokos osztály tönkremenőbe van és így a vidéki pénzintézetek nem tudják biztos helyre tőküket elhelyezni. Szinte kihalozik tehát közraktár létesítése által a felhalmozódott tőkét előnyösen elhelyezni.

A termelők szempontjából még inkább kívánatos volna a közraktár létesítése.

Körülbelül tíz évvel ezelőtt megkezdődött a vármegyénkben a földbirtokos vándorlása. A régi nemesi középosztály lépésről lépésre veszté el a lábait alól a talajt és a dobra került urasági birtokokat leginkább a parasztok veszik meg. Ez a processus nemzetgazdasági szempontból előnyösnek mondható, mert a legtöbb helyen az eddigi könnyelmű gazdálkodást, bár konservatív, de azért mégis belterjes gazdálkodás váltja fel. A paraszt jobban szereti földjét a saját édes gyermekeinél és egész életének verejtékes munkáját a földbe öli. Természetes tehát, hogy ily körülmények közt a földbirtok produktívitásának föltétlenül emelkedni kell.

Közraktár létesítése által a földmivelő mun-

kás keze hozzájutna munkájának jól megérdemelt gyümölcséhez. A közraktári kezelésre lévén bízva az árúval való manipuláció és az árú biztosítása, bizonyos dolog, hogy az jutna hozzá a jövedelemhez, a ki azt legjobban megérdemli.

Nagy és fontos kérdések ezek, a melyből semmi esetre sem ajánlatos a sötétbe ugrás, de azért föltétlenül ajánlatos, hogy az illetékes ténylezők minél többen foglalkozzanak vele, különösen ha még tekintetbe vesszük, hogy a közraktári jegy föltétlenül biztosítékot nyújt, és így a közraktári lajstromokba való bevezetés és a közraktári jegyre való feljegyzés ugyanazon ellenőrzést teszi lehetővé az árúkra és természetmennyekre nézve, mint az ingatlanokra a telekkönyvi intézmény.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Gömör-Kishontvármegye közigazgatási bizottsága Hámos László főispán elnöke alatt folyó hó 9 én tartotta rendes havi ülését. Az ülés tárgyát a rendes folyó ügyek képezték.

Elnöklő főispán az ülés folyama alatt felvetette azon kérdést, hogy a mennyiben több oldalról sürgetik a vármegyei telefon hálózat bevezetését, nem lenne czélszerű, ha ezen kérdéssel a bizottság behatóan foglalkoznék.

Ugyancsak Lukács Géza főjegyző bejelenti, hogy a miskolci kereskedelmi és iparkamarator ez ügyben egy megkeresés érkezett, a mely a legközelebbi megtartandó közgyűlésen fog tárgyalás céljából bemutattni.

Tekintve, hogy ezen megkeresés a közgyűléshez, mint illetékes helyére utaltatott, a bizottság nem kívánta érdemi tárgyalás alá venni a telefon hálózat bevezetésének kérdését; hanem helyeslőleg vette tudomásul, hogy az a vármegyei bizottsági közgyűlés plenuma elé terjesztetik.

Örömmel közöljük tehát itt ez alispáni intézkedést, mert vármegyénk, különösen annak városai nagy szükségét érzik a telefonnal, különösen Budapest és Miskolc városokkal való érintkezésnek, s ezen kérdés nézetünk

szépen mondod, hogy szeretsz; sokszor gondolok rád. Vigyázz, ne feledd, mit mondtam. Az adott jelt tudod már. Mesartim.

Mesartim. Te ragyogó csillagzatom. Ott voltam tegnap is és hiába vártalak. Ma este 9 kor még egyszer megyek. Jöjj, jöjj, epedve várlak Szüriusz.

Mesartim. Engedj meg, te boldogságos angyalom, de oly taradtan jöttem haza tegnap, keptelen voltam irni. Boocsáss meg érte; ha látni fogod esdő szemeim, megbocsátasz. Te vagy éitem ereje. Csókolom nyakadat, Szüriuszod.

Szüriusz. Kérlek ne jöjj ma, lehetetlen elszabadulnom. Azért ne haragudj ám szerelmes Mumusom Asszonykádra.

Mesartim. Nap nap után hiába várlak. Ezer kifogást találsz és nem jösz. Mit akarsz tőlem? Meguntal? Mond meg akkor, ne kinozz, ne csalogass. Jöjj, jönnöd kell. Epedve vár Szüriuszod.

Mesartim. Te feldultad az én életem. Te csak szórakoztál én velem. Most lepsz meg engem két fiacskád fényképevel, mikor már őrgöngök érte. Mért nem mondtad azt te nekem mikor először beszéltem veled? Vagy mért adtál alkalmat, hogy megismerjelek? Ó te asszony! Az vagy, asszony vagy! Jöjj, nézd, mi lett belőlem. Szüriuszod.

Mesartim. Te nem is válaszolsz nekem. Te eldobtál magadtól. Te vidáman nevelsz, az utcán félre fordított fejed, mikor elvánszorgok melletted. Te kiszívtad a velőt esontjaimból, nincs már jártányi erőm. Te tönkretetted az én életem. Jaj, csak egy betűt írj nekem. Szüriuszod.

Szüriusz. Te tudhattad, hogy nem tarthat örökké ez a regény. Álmodtál, fölébredtél, ne sirasd; örülj, hogy szép álmod volt. Többet nem írok. Áldjon meg az ég. Mindig fog a szép napokra emlékezni a fekete haju Asszony.

Mesartim. De én nem tudok lemondani, nem akarok. Én el fogok hozzá menni. Kell, hogy még egyszer karjaiban tartsalak! Kell, hogy még egyszer csókoljalak, különben kialszik a vér ereimből. Én nem tudom elhinni, hogy mindez álom. Maga megint írt nekem és gyermekeivel hozakodik elő. Vigyázzon, meglesem és megfojtom őket. Szüriusz.

TÁRCZA.

Probléma.

A halál bús gondolata,
Szivem sebet felszaggatja;
Félve kérde tőjő lelkem:
Hogy' lesz, ha majd sirba fekszem?

Testünk, tudom, semmivé lesz,
A föld véle gyorsan végez;
De a lélek merre szárnyal,
Ha megküzdött a halállal?

Lélek! . . . Mi is hát a lélek? . . .
Fogalom, mit meg nem értek!
Agy, szív közös működése,
Ezekkel — annak is vége!

Ámde hitünk azt tanítja:
Él a lélek! nem jut sirba!
Hová lesz hát?! . . . Lel-e út,
Melyen más világba juthat? . . .

Aztán az is kérdés tárgya:
Hihetünk-e más világba?
Es hogy az — oh szörnyű vézget!
Nem-e az örök enyészet?!

Méltán kérde hát a lelkem:
Hogy' lesz, ha majd sirban fekszem?
Ugy-e, a mint hitünk mondja . . .?
Ki tudhatja, ki tudhatja!

P Gy

Apró hirdetésbeli regények.

Irt: SZEDERKÉNYI ANIKÓ.

I.

Azt a magas, karesu, fekete haju szép asszonyt, kit az Andrássy-uton tegnap délután követtem és mellette elhaladva egy ibolya-csokrot hódolatom jeléül lábaihoz ejtettem, esedezve kérem, írja meg e lapban, ismerkedés lehetséges e? Válaszát esdi Szüriusz.

Mesartim. A boldogságos perc, mikor Nagyságos

Asszonyom nemesak láthattam, de bűvös mosolyában és csengő kacajában üdvözölhettem — nem hágy nyugton egy szempillantásra sem. Kegyed magával vitte a lelkemet. Ó hozza vissza! Hozza vissza! Hadd boruljak térdre Ön előtt Nagyságos Asszonyom. Szüriusz.

Mesartim. Olvasta-e hozzá intézett szavaim? Válasszon, könyörgöm Önnek Nagyságos Asszonyom. Vagy csak azért szállt le egyszer hozzám, hogy mint Szürén, mikor befött bűvös énekével, ellophassa lelkemet? Adjon jelt és én mint rabszolgája repülök Önhöz.

Kezeit csókolja Szüriusz
Szüriusz. Menjen . . . Maga nagyon is ékesen beszél, nagyon gyakorlott a stílusa, de azért hadd lássam hát, mi ujat tudna mondani ugyanott, ugyanakkor . . . Mesartim

Mesartim! Te vagy az én megváltó Tündérem Te vagy a szépség! Te vagy az édesség! Hogy én ujat mondjak neked? Igen! új nyelvet kell kitalálni, mely elzengje, mi vagy te, mert a meglevő szegény elmondani a te ragyogásodat! Oh! én megőrülök te érted! . . . Nagyságos Asszonyom adja vissza a szivem . . . Szüriusz

Mesartim. Maga játszik én velem Nagyságos Asszonyom. gyönyörűséget talál a férfi könnyekben; mulattatja, ha büszke lelkét lát maga előtt a porban esuszni; nos jöjjön, mindezt megláthatja; nézzen meg engem és kacagjon ki, mert fillérek koldulok a maga szerelméből. Te gyönyörűséges, szép asszony! Oh én meghalok te érted! . . . Szüriusz.

Mesartim. Ha maga nem fog nekem írni, akkor én, ha egy poklot kell is érte keresztül zárandokolnom, ha egy forró szurokká vált tengert átusznom, vagy egy milliárd holttesten átázolnom, akkor is odajutok magához. Szüriusz.

Mesartim. Te esudatevő üdvösség! Te megváltóm, Te, Te megtestesült édesség! Még most sem ocsudtam tel mámoromból. Oda borulok a helyre, a hol ültél és csókolom milliószor, örült sebességgel kering a vér ereimben, minden paránya himnuszt zeng hozzád. Te . . . te vagy az „asszony”, az édes, a valódi, kiről csak poeta álmodhatik éjnek évadján. Csókolja illatos hajad a te rabszolgád Szüriusz.

Szüriusz te kedves vagy és nagyon udvarias, olyan

szerint társadalmi körökben már annyira megéredett, hogy bizton reméljük, miszerint a vármegye közönsége ez irányban kedvező határozatot fog hozni és mielőtt telefon-hálózatot lesz vármegyénk ellátva, a mi úgy a közigazgatást, valamint a kereskedelem érdekeit csak a legelőnyösebben fogja szolgálni.

Rendkívüli megyebizottsági közgyűlés

lesz f. hó 19-én esütörtökön. Lapunk múlt számában közöltük a meghívót és tárgysorozatot, most felhívjuk a bizottsági tagokat, hogy a gyűlésen minél számosabban jelenjenek meg.

Közgazdasági viszonyaink.

Jeleztük lapunk múlt számában, hogy a miskolci kereskedelmi és iparkamara a kereskedelmi miniszterhez nagy gonddal összeállított terjedelmes jelentés keretében ad számot a kerület múlt évi közgazdasági viszonyairól.

A miskolci kereskedelmi és iparkamara kerületébe tartozik tudvalevőleg Borsod-, Heves- és Gömörvármegye. E három megye kereskedelmi és ipari viszonyairól szól a jelentés, mely — sajnos — épen nem kedvező, s mint az előzőként közölt felterjesztésben kifejezésre is juttatja az elnök *Radványi István* és dr. *Sugár Ignác* a titkárai, lehetetlen a múlt év közgazdasági viszonyairól derűsebb, biztatóbb jelentést adni, mert az ellentétekkel, politikai válságokkal és átalakításokkal telt 1903-ik esztendő a közgazdasági fejlődésben a ritkaságok közé tartozik.

E felterjesztésben igen szépen van kifejtve, milyen fontos nemzeti földadatot képez a kereskedelem és ipar erősítése és felvirágoztatása, mely egyúttal a magyar nemzeti állam kiépítésének, ismosításának hatalmas támaszát, a városok fejlődésének, a magyar társadalom középosztálya szerves egészszé tömörülésének alapját képezi.

És hogy a mai szomorú viszonyokon változtatni lehessen, ehhez a kormány és az egész társadalom vállvetett munkája és ügyszerete mellett állandó meleg érdeklődés is szükséges.

A jelentés — mint megírtuk — vármegyénkre nézve is — sok értékes adatot közöl. Igaz, hogy a sok adat közül nem egy megdöbbentő hatással van reánk, de feltárása talán jó lesz arra, hogy az intéző körök figyelme felhívassék és a helyzet jobbra fordítása érdekében lépések és intézkedések tétessenek.

A vármegyénkre vonatkozó adatokat közöljük az alábbiakban.

Kétségtelen — mint a jelentés kezdi — hogy a kedvezőtlen politikai viszonyok reányomták bélyegüket a múlt évi közgazdaság képére is. A sorozások elmaradása, a póttartalékosok behívása, a népesedési és gazdasági viszonyokra káros hatással voltak s a múlt évben sokkal kevesebb házasság kötött, mint az előző évben. Az év utolsó harmadában: 344 házasság kötött, 1902. utolsó harmadában pedig: 431, tehát 87-tel kevesebb 1903-ban.

A múlt év abnormis viszonyait tüntetik fel az adózás adatok. Egyesek adóiban belölyt Gömörvármegyében 1.259,559 korona, 639,494 koronával kevesebb mint 1902-ben. A fogyasztási adók terén kedvezőbb a helyzet némileg. — Vármegyénkben boritaladó kirovatott: 106,051 kor., befizetett 102,475 korona. Husfogyasztási adó kirovatott 46.720 kor., befizetett 46,130 kor. Italmérési illeték kirovatott 35.884 kor., befizetett 31,231 kor. Dohányjövődék kirovatott 686,540 kor., befizetett 685.330 korona.

Közgazdaságunk alapvető kérdéseivel az Ausztriával való kereskedelmi és vámszövetség megszűntetésének ügyét is szeretné a jelentés mindnyájunkkal együtt kedvezően megoldva látni.

A kerület iparáról és kisiparáról semmi örvendeteset nem mondhatni. A kereskedelem állapota sem volt kedvezőbb mint az előző évben és a jelentés mint minden évben — most is helyteleníti a fogyasztási szövetkezetek létesítését. A hitelügy terén az egész éven át a pénzbőség uralkodott; a közlekedésügyet pedig nagy csend jellemezte.

Vármegyénkben 3292 utlevél adatott ki 3447 személy részére, s a hivatalosan feltüntetett népeszettség megyénkben 2914 férfi volt, vagyis a lakosság 3%-a az utitársak száma 155 volt; 440 nő utlevél tulajdonos 93 nőutitársal ment ki Amerikába. Napszámos volt az utlevél tulajdonosok között 3210 (97,5%). 44 östermelő, 8 iparos, 13 kereskedő.

Vármegyénkből a kivándorlási adatok ezek:

1. Dobsina városból 221 egyén, köztük 7 iparos, a többi bányász és kohómunkás és 119 gyermek.
2. Jolsva városból kivándorolt 50 egyén, köztük 10 iparos.
3. Rimaszombat városból 11. mind kisiparos.
4. Rozsnyó városból 34. kisiparosok.
5. Nádorvölgyi járás (7 község), minden községből, mintegy 400 lélek.
6. Nagyrőcei járásból mintegy 250 egyén, 3—4 község kivételével, mindenikből.
7. Rimaszécsi járásból (62 község) 196 ember és pedig: Almásy 13, Dobtenék 3, Péterfalva 6, Ajnácskő 2, Czákó 7, Meleghegy, Derencsény, Bugyikfalva, Gesztes (négyből) 25, Felsőbalog 15, Alsóbalog 14, Uzapanyit 13, Perjese 1, Csoma 2, Batka 6, Dulháza 3, Rakottás 9, Tamási 2, Zsíp 4, Gusznó 6, Majom 4, Kiszömör 1, Rimaszécs 5, Dobocza 5, János 7, Csiz 7, Velkenye 1, Feled 8, Vargede 3, Kerekgede 5, Gortvakisfalud 4, Balogfalva 17, Sőreg 1.
8. Rimaszombati járás (50 község.) Kivándorolt 555, minden községből.
9. Rozsnyói járás (50 község) 579 egyén vándorolt ki. Csak Páskaháza és Rádova községekből nem vándoroltak ki. Ochtina 16, Rochfalva 8, Nagyszlabos 7, Feketelehota 9, Pelsücz 26, Nagyveszérés 32, Kisveszérés 16, Henczko 16, Nagyhyilecz 17, Betlér 48, Nadabula 31, Csnesom 3, Heuzlova 4, Gacsak 4, Kuntaploca 2, Hámosfalva 3, Berzete 27, Körös 7, Szalócz 12, Vigtelke 2; göcsi körjegyzőség (Gocs, Oláhpatak, Alsosajó, Feketeptak) 98, Szilice 12, Borzova 4; krasznaborkaváraljai körjegyzőség (Krasznaborkaváralja, Andrási, Dénes, Jólész) 39, Csetnek 20, Felsőhajós 8, Gencs 1, Sebesptak 5, Rekenyeufalu 2, Rudna 1; hankovai körjegyzőség (Hankova, Markuska, Kisszlabos, Restér, Pétermány, Geczalfalva) 18, Dernő 18, Hárskut 15, Krasznaborka-hosszurét 13, Barka 17, Lucska 9, Kovácsvágyás 9.
10. Tornallyai járásból (63 község) 534 kivándorolt, a járás majd minden községéből.

A kereskedelem fejezete kimerítően szól a kerület viszonyairól. Hangsúlyozva, hogy a kereskedőosztály önvédelmi harcra van utalva, állást foglal itt is a jelentés a fogyasztási szövetkezetek ellen, melyek szerinte a kereskedőkkel szemben semmiféle előnyt nem képesek nyújtani a tagoknak. Gömörvármegyében a múlt évben 8 fogyasztási szövetkezet alakult, u. m.: Palfala, Tamási, Iványi, Uzapanyit, Batka, Feled, Rádova és Csoma községben. Megszűnt a fűrészhacsavai, zégjegyzéve van megyénkben 45 szövetkezet. Iparigazolvány kiadatott Rimaszombatban 26 új, megszűnt 5, Rozsnyon 11 új 1 megszűnt, Dobsina 3 új 1 megszűnt, Jolsva 2 új 1 megszűnt, Nagyrőce 2 új igazolvány. Múlt évben 16 csődnyitási kérvény adatott be, bejegyezett a tör-

Sanyi. Ha te megmérted tenni, hogy Anyám átkainak árán is magadéva tégy, ha te megtudtál engem rabolni Anyam utolsó csókjától, akkor a te szerelmed a legnagyobb önzés, akkor én nem akarlak többé látni. Noémi.

Noémi. Olivastam szörnyű szavaid. Nem ijedek meg tőled, mint a hogy mozdulatlan arccal tudtam hallgatni Anyád átkozódásait is. Terdetem előtte, nem használt. Ne félj semmit, mikor átkokra nyitá ajkait, meghajtam fejem és magamra vettem a te részed is. Küldd, raadásul a tiéd is. Anyád nem haragszik rád. Én vagyok a bűnös, te tisztán állsz előtte. Eredj hát, hagyj el, hisz én férfi vagyok, te meg nő. Sanyi.

Sanyi. Hol vagy? merre vagy? Megyek, megyek veled! Anyám Istenét szereti, te meg engem szeretsz. Hallod?! O megtudtál átkozni engem, mikor könnyeim lábaporába hulltak, odább taszított, mikor előtte fetrengtem. O én szerelmem, jer hozzám! Nincs senkink, de azért mi a mindenséget fogjuk birni egymásban Noémi.

III.

Kutyusom. Jöhetsz! Marmota elutazott. Cziczád. Cziczám! Szerelmemem! Házikereszt meg szintén elutazott haza. O csak repülj hozzám! Kutyusod. Kutyus Nyitva a kapu. Vigyázz! Cziczád. Czicza. 11-kor ott lesz Kutyusod. Fogsz várni? Csacsi. Nem vigyáztál. Házikereszt, meg Marmota fogadtak te helyetted. A többi magadról tudhatod. Mért is sepertünk a más háza előtt? Czicza. Légy hát boldog. Vége mindennek Engem tönre silányított a zivatar. Nyögöm utolsó óráimig. Volt Kutyusod.

Kedves Kutyuskám. Nincs vége semminek. Dandin György (felszarvazott férj gunyneve) válik. Olivastam a lapban, hogy Házikereszt is. Várlek Cziczád.

Kedves Cziczuskám. Elég volt „egy sütetből egy lepény”. Én vezekelni akarok vétkeimért.

Ezentul megtartom a titparancsolatot. Különösen azt, melyik bizonyos felebarátról, meg feleségről beszél. „Járj boldogan álmaid egében!” Isten hozzád! Kutyust eltemettem, ezentul már János leszek.

No hát verjen meg az Isten János! Igy hát én ezentul nulla leszek! . . .

vényszéknél 8 egyéni és 15 társas cég, töröltetett 3 egyéni, 1 társas cég Házaló kereskedésre 60 engedély adatott.

A gabona-kereskedelem, a kertészeti termények, bor- és szesz-kereskedelem külön fejezetekben van ismertetve. Gömörvármegyében 1902. év végén 39 község volt filloxera zárlat alatt. Az összes szőlőterület 255 hektár. Borkereskedelemre kiadatott 2 új iparigazolvány.

Az állatkereskedelem terén 1903-ban egész évben élénk kereslet volt, de ezzel a kínálat sohasem volt arányos. Az állatvásárokon vármegyénkben 81 vásáron felhajtattott: 58850 darab szarvasmarha, eladatott 22056; ló felhajtva: 26281 darab, eladatott 5833 juh felhajtattott: 24421 darab, eladatott 15130 darab, sertés felhajtattott: 10174 darab, eladatott 5941 drb.

Az állati termékek közül a méz és viasz-termelés terén emelkedik ki vármegyénk. 203 mmázsa méz 17061 korona és 23 mmázsa viasz 4746 korona értékben termeltetett; a sonkolyosok és az ipari termelés ebben nem foglalhatik.

Az erdészeti fa és cserkereskedelem után a fűszer, gyarmatarúk és végül egyéb kereskedelemre vonatkozó gondosan összeszedett adatok foglalnak helyt a jelentésben. melynek második felét képezi az ipar ismertetése.

Az ipar is tele van panaszszal s bár a kisipar a múlt évi kielégítő termés miatt nem volt sokkal rosszabb, mint az előző években, a hanyatlás így is szemmel látható. A nagyipar rendkívüli küzdelmet kénytelen folytatni a tökéreőbb és fejlettebb osztrák iparral. — Az új ipartörvény munkába vétetett s ettől sokat vár az iparos osztály, meg a társadalom is. Azt hiszik és remélik ugyanis, hogy sok visszasszámot és bajt meg fog szüntetni s az iparfejlődést gátló akadályokat el fogja háritani.

Vármegyénkben a múlt évben 258 ipartüzési jogosultság adatott ki, 69 pedig beszünttetett. Rimaszombatban kiadatott 42, Rozsnyón 21, megszűnt előbbiben 25, utóbbiban 5.

Az ipartestületekre vonatkozólag megyénkben csak annyi érdekel, hogy Tiszolczon nem volt megalkítható az ipartestület, mert a testület erőteljes vezetéséhez és fenntartásához szükséges előfeltételek hiányoztak. A nyugdíjügy stagnál. A nehezen megoldható problémával a múlt évben Dobsina és Rimaszombat foglalkozott. Utóbbi meg is alakította az intézményt.

Az ipari szakoktatás terén változás nem történt. A tanonciskolák népessége vármegyénkben ez volt: Dernő 25, Dobsina 78, Hisnyóvíz 38, Likér-gyár 74, Nagyrőce 34, Putnok 78, Ratkó 18, Rimaszombat 166, Rozsnyó 124, Tiszolcz 65, Tornallya 50, Ujantálvölgy 40, Jolsva 88 tanuló.

A kerületi betegsegélyző-pénztárak között a legtöbb tagja volt a rimaszombatinak. 1903. január 1-én 2777, december 31-én 2832, (megbetegedés 2875, a városban 561), bevétel 31494 korona, kiadás 20822 korona. Vagyon 17569 korona, tartaléktöketartozás 18838 korona.

A vasérctermelés hanyatlása ijesztő 440856 méter-mázsával csökkent, a mi a nyersvas termelési szükséglet apadására vezetheti vissza.

A vasérctermelés érdekében a rimamuránsalgótarjáni vasmű r. t. a Rozsnyó mellett volt gróf Andrássy-féle bányát fejlesztette különösebben. A Coburg-féle telepeken 7 db. új vaspörkölő állított fel, ezen kívül 2 új siklóval és 5 km. hosszú bányavasúttal szereltetett fel.

Nyersvastermelésünk sivar viszonyok között töltötte el ez esztendjét. A pangás teljes sulya nehezedett a fontos termelési ágazatra, mely Gömörvármegye lakosságának megélhetésére és keresetére nézve oly nagy jelentőségű. Innen van, hogy éppen e részeken nagy a kivándorlás. A gömöri vastermelésnél 1483 munkás volt 1903. évben, ellenben 1551 az előző esztendőben, a csökkenés 98 főre rug ugyan, de oka, hogy a vasgyárakban beállott birtokváltozások folytán a kisebb kohó megszüntetésével koncentrált nagy üzemek keletkeztek.

Fájdalom, ez esztendőben már 10 magas kemence, volt „hideg”, üzemben kívül, holott előző esztendőben csak 4 A tiszolczi m. kir. telepen egy kemence volt üzemben kívül, hasonlóképen üzemben kívül volt Hisnyón és Pohorellán egy-egy kemence. Szünetelt a szalóczi, a vigtelkei, berzetei, betléri, henczkői hohó és Dobsina város mindkét kohója.

Üzemben csak 15 magas kemence volt, 6-al kevesebb mint 1902-ben, de ezek is korlátozott üzemmel, úgy, hogy az összes kohók üzemi hete az idén 647, tavaly 962 volt s így 315 üzemi héttel kissébb, mint az előző esztendőben. Jellemzősül felemlítjük, hogy az üzemben volt 15 kemence közül állandólag csak 10 volt üzem alatt, a többi jobbadán csak féleven, egyik pedig csak 4 héten át.

A termelt nyers vas mennyisége 1418,421 mm., 86778 mm.-val kevesebb előző évinél, a kemencei öntött vastermelés 93,400 mm., szemben a múlt évvel 13,941 mm.-val több. Ez utóbbi termelés majdnem egész három müre (Nyustya, Hisnyó, Kuntaploca) esik.

Mindkét nemű vastermelés összesen 1511,821 q a mi 72837 q.-val kissébb, mint 1902 évben. Értékre nézve 12 759,916 K. Ez 455,346 K. kevesebb az előző esztendőnél. A nyers vas hiv. becslés szerint 7,60—8 K., az öntött vas 12—11 K.-val átlagban értékeltetvén.

Az agyag és üveg ipar keretében a fazekas-ipar értékesítése volt kielégítő. Iparigazolványt 3 fazekas szerzett, 1 pedig üzemét beszüntette. — Asztalos iparra 8 új iparjog adatott ki, 4 beszüntetett. A nyakkendő-gyár Rozsnyóról Miskolczra készül áttenni telepet a kedvezőtlen munkás-viszonyok miatt; a konzerv-gyár termelése fokozódott, az áruk feldolgozása és szállítása kielégítő. Az ásványvizek közül a csizi forrás kelendősege emelkedett, mintegy 50000 palack csizi viz hozatott forgalomba.

A városok husfogyasztása 1903-ban mindennél csökkent. Rimaszombatban levágotott 945 darab szarvasmarha (ebből növendék marha 136), 786 borju, 151 juh, 221 bárány, 1314 darab sertés.

Az építkezés pangott megyénkben, csupán a breznóbánya—tiszolcz—vereskői vasútvonal építése említhető.

A pénz-, hitel-, biztosítás- és közlekedés ügy fejezik be a tartalmas kötetet, melynek összeállítását igazán elismerésre és dícséretre méltó.

Meghívó.

A „Gömör-Kisbányamegyei Magyar Közművelődési Egyesület” 1904. évi május hó 19-én d. u. 3 órakor Rimaszombatban, a megyeháza kistermében tartja rendes évi közgyűlést, melyre az egyesület tagjait, valamint az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívom

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Jelentés az egyesület múlt évi működéséről.
 3. A számvizsgáló bizottság jelentése.
 4. A választmány javaslata az alapítványok elhelyezése tárgyában.
 5. Az 1904 évi költségelirányzat megállapítása
 6. Kérvények.
 7. Indítványok.
 8. A tisztikar lemondása.
- Rimaszombat, 1904. évi május hó 10-én.

Török Balint, elnök.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete dr. Kovács László polgármester elnöklése alatt közgyűlést tartott f. hó 11-én.

Jelen voltak a tisztviselőkön kívül: Bodor István, Gasko János id., Barányi Gusztáv, Ethey Frigyes, Molnár József, Szabó József nyug. pénzt., Zachar Gusztáv, Singer S. Leó, Széplaky Lajos, Szomolnokyi Antal, dr. Kármán Aladár, Soós Ferencz építész, Lévy István id., Varga Lajos, Varga István, Szabó József m., Barna Imre, Baksay István kir. tan., Dapsy József, Abonyi Pál, Rónay Gyula.

Dr. Kovács László polgármester kegyeletes szavakkal emlékezett meg városunk díszpolgárának Jókai Mórnak elhunytáról. A halhatatlan emlékű költőkirály működését és országos érdemeit szépen jellemezte. A magyar nemzet újateremtésére törekvők között kiváló helyet foglalt, s bár halála nem volt váratlan, a csapásban nem találunk megnyugvást. Az országos gyászban városunk is részt vett s most indítványozza, hogy Jókai emléket jegyzőkönyvben örökítsék meg, a veszteség feletti fájdalomt jelezze ki a város, erről az elhunyt özvegyét jegyzőkönyvi kivonaton értesítse és elvben elhatározza, hogy a Jókai emlékére felállítandó szobor alapjára tekintélyes összeget szavaz meg. A közgyűlést mélyen meghatotta a polgármester szép beszéde s az indítványt egyhangulag elfogadta.

Az állami gyermekmenhely építésére felajánlott telek kijelölésére felhívja a főispán a várost, miután a telek megvételére új közgyűlést kell összehívni 30 nap múlva. A megegyezés meg van a reform-egyház és id. Sütő István tulajdonosok és a város között s a szavazás a június 11-iki közgyűlésen fog megejteni.

A Hamalár-fele telek megvételére vonatkozó adásvételi szerződéseket az alispáni hivatal záradékolta. Ez tudomásul szolgált s kimondták, hogy a vételárát 21790 koronát miután a 400000 koronás kölcsön még nem volt effectuálható, az összeget pedig 15 nappal az alispán jóváhagyása után ki kell fizetni részben a törzsvagyomból, részben az iskolai alapvagyonból fizetik ki akként, hogy a kölcsön felvétele után azt nyomban visszatérítik.

Báthly Béla illetőségére nézve a tanács kimondta, hogy itteni illetőségének nem ismerhetik el, mert atyja nem szerzett illetőséget itt, sem a terhekhez hozzá nem járult.

A Rischányi és Reinitz bérletében levő „Három Rózsa”, „Gondúzó”, „Széchenyi-kert” és P. Szabadka bérlet december 31-én lejár: a pályázatot tehát ki kell írni. Javasolja a tanács, hogy az új bérlet-hirdetménybe külön pontként vessék be, hogy egyes épületekre is adható ajánlat, de a városnak joga van együttesen vagy külön-külön bérbeadni. Ezt a közgyűlés elfogadta.

A közgyűlés jóváhagyta Varga Lajos építendő új háza előtt járdá elzárására kisajátított terület megvételét. A 715 m² területért barátságos megegyezés után igen méltányos összeg: 178 korona 75 fillér állapított meg. — Végül a káposztaföldök megadóztatását tárgyalták.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mind azon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Érettségi elnök. A rimaszombati egyesült protestáns főgimnáziumban megtartandó érettségi vizsgálatokhoz a bizottság elnökéül Zelenka Pál tiszai evangélikus ez idejű vezető püspök a maga helyetteséül Materny Lajos, nyiregyházi ev. lelkész és főesperes nevezte ki, a rozsnói ev. főgimnáziumba pedig Fischer Miklós, iglói ev. főgymn. igazgatót. A kormány a maga képviselőit még nem küldte ki.

Előkelő vendégek idöztek folyó hó 8-án városunkban. Radvánszky Béla báró v. b. t. t. koronaőr és neje: Tisza Paula grófnő, a miniszterelnöknek páratlanul nagyműveltségű hűga. Az előkelő vendégek a délelőtti fél 10-es vonattal érkeztek Sajó Kazáról Rimaszombatba s az állomásról egyenesen az egyesült prot. főgimnáziumba hajtaták, a hol idősebbik fiuk: Kálmán, VIII. oszt. magántanuló állott a vizsgáló bizottság elé 4 más magántanuló társával. Szemmel látható örömmel hallgatták a Baros Gyula dr. és Batta István tanárnevelők szakavatott vetése alatt előkészített ifjunak pompás, határozott, feleleteit, melyeknek méltó eredményeül a vizsgáló minden tárgyból jeles osztályzatot nyert. A nagy szülői gonddal nevelt ifjú — kinek szerénysége és udvarias figyelme néhány napi itt tartózkodása alatt a vele érintkezőkben igen jó benyomást keltett — kezdettől fogva tiszta jeles magántanuló növendéke a helybeli főgimnáziumnak. A vizsga után el-sétáltak a Széchenyi-kertbe, melynek szépsége láthatólag meglepte magas vendégeinket. A kertből az új főgimnázium épülethez mentek, melynek harmonikusan kibontakozó formái és magyaros díszítései, czélszerű elhelyezése és beosztása nagyon megnyerte tetszésüket. — A Tompa-szállóban megebedelvény, a délután 3 órakor induló vonattal sajkókezai ősi kastélyunkba utaztak, szép kis

városkánkban a legjobb benyomásokat szerezték. Megigérték, hogy a szóbeli érettségiekre ismét el fognak jönni.

Jókai-gyász. A nemzetet ért nagy csapás városunkat is gyászba borította. A városháza, az egy. prot. főgimnázium, a leányiskola, az áll. el. fiúiskola, a kaszinó és polgári olvasókörre kitűzött fekete zászlók hirdetik a költőkirály halálát és a halál nyomán fakadó részvétet. A temetés napján folyó hó 10-én az összes iskolákban a délutáni órákat Jókai Mór emlékének szentelték, ezenkívül a kaszinó Jókai emlék-ünnepélyt fog rendezni.

Motorcoci közlekedés. Rövid idő alatt létesülni fog vármegyénk vasuti vonalain a motorcoci közlekedés. A mint halljuk legelőször a putnok—rozsnói vonalon kezdik meg a motorcoci járatokat, naponta öt járatral, természetesen csak a személyforgalom számára berendezve. F. hó 2-án volt az első próbajarat, a mikor is gr. Serényi Béla államtitkár, Görgey László üzletvezetővel és a Ganz-gyár három mérnökével együtt tettek meg a Budapest—Rozsnyó közötti utat oda és vissza reggel 6 órától délután 2 óráig. A második próbajaratot a győri vaggontársaság indította. Ebben résztvettek gr. Serényi Béla államtitkár, Marx államvasuti elnökgazgató helyettes, Görgey üzletvezető, Horánszky és Popp főellenőrök és a miskolci üzletvezetőség több tisztviselője. Folyó hó 7-én reggel 9 óra 15 perczkor indultak Budapestről és délután 3 órakor érkeztek Putnokra. Közben Miskolcra ebédelték. Putnokon az összes résztvevők gr. Serényi Béla államtitkár szivesen látott vendégei voltak.

Br. Luzenszky Henrik az oszgyáni uradalmat, amelyt eddig anyja özvegy báró Luzenszky Henrikné haszonélvezett, f. évi május hó 1-én átvetve saját birtoklásába és kezelésébe. A földesur bájós nejével e hó 10-én foglalta el ősei kastélyát, a mely alkalommal a község lakosai lelkes órációban részesítették őket. Br. Luzenszky Henrik rokonszenves egyéniségével társadalmunknak és közéletünknek tagadhatatlan nagy nyereség leend.

A honvédség kötelékéből Benyó Géza tart. hadnagy — ki a beszterezébányai honvédkerülethez tartozott — saját kérelmére elbocsátott.

Előléptetés Stögermajer Alajos, az itteni ménleptépről Szathmárra áthelyezett főhadnagy a május 1-ei előléptetések alkalmából századossá lett előléptetve.

Kormánybiztos. A nagyrőcei felsőkereskedelmi iskolában az érettségi vizsgálatok vezetésére kormánybiztosul városunk derék szülötte Richter Aladár, a kolozsvári egyetem nyilvános rendes tanára küldött ki.

Esküvő Barkóczy Jusztián okl. tanár, m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumi számvizsgáló április hó 28-án vezette oltárhoz Losoncban Gundelfingen Irénkért.

Az érettségi írásbeli vizsgálatok a rimaszombati egyesült prot. főgimnáziumban folyó hó 10-én, kedden kezdődtek a magyar nyelv és irodalomból. Az egyházi főhatóság által kijelölt tételek a következők voltak: 1. Irodalmi és politikai állapotok Kármán felléptekor. — 2. Az ember élete küzdés és megnyugvás Isten akaratában. — 3. A fő- és köznemesség összeütközésének okai és következményei. Ezekből bármelyiket tetszés szerint választhatták. Számszerint körülbelül megoszlottak. Szerdán a latinból, ma a németből, holnap a mennyiségtanból és szombaton a görög nyelvből fognak dolgozni. A szóbeli vizsgálatok június 21—25. között lesznek. Elég sok idejük van tehát a tanulásra. Hisszük és reméljük, hogy okosan fogják érettségiző ifjaink felhasználni a rendelkezésükre álló időt!

Halálozás Szabó László késmárki telekkönyvvezetőt és nejét Szeverényi Irmát mély gyászba döntötte Margit nevű 14 éves leányuknak folyó hó 7-én városunkban hosszas betegkedés után bekövetkezett elhunytja. A fiatal leányka temetése nagy részvét mellett ment végbe folyó hó 9-én. Az elhunytban Szabó József (Kozma) nyug. népbanki pénztárnok unokáját gyászolja.

Az utcák befásítása. Az utcák befásítása szépen halad. Legutoljára a Forgách- és Koháry-utcákat fásították be és az Andrássy-utca kiszáradt fát pótolták friss farszemekkel. Az ujonnan ültetett fák már szépen fakadnak és igazán díszére válnak az utcáknak, nem is szólva arról, hogy közegészségügyi szempontból milyen megbecsülhetetlenek a mi csatornázás nélküli utcáinkra. Nem mulaszthatjuk el, hogy itt dicsérőleg meg ne említsük dr. Kovács László polgármester nevét, mint a kinek érdeme az, hogy az utcák befásítása szépen halad. Kívánatos dolog lenne, hogy még az idén a Ferenczy-utczát is befásítsanak, hogy már az új gimnázium megnyitási ünnepélyére az akkor városunkba jövő előkelő vendégek szemében esinosabbnak tűnjék fel a vasuti állomástól az új gimnáziumig vezető út.

Jóteknó adomány. A helybeli kir. ügyészség és Dr. Kovács László polgármester útján 43 kor. 20 fillérvnyi adomány érkezett a Rimaszombat és Vidéke köz. nőegyesület pénztárába. Ez összegét u. i. Sulyovszky István dr., Andrásy Dénes grófnak áldozatkész jószág-kormányzója ajánlotta fel a nőegyesület nemes czéljaira, mint a neki esküdti minőségben megállapított fuvar- és napidíját. A nemes tett önmagát dicséeri.

Elhagyott gyermekek vizsgálata. A rimaszombati állami gyermekmenhely igazgató főorvosa dr. Löcherer Tamás megkezdi a vidéki gyermektelepek vizsgálatát, s e célból folyó hó 8-ikán Egerbe utazott, hol a gondozás alatt levő elhagyott gyermekeket megvizsgálta.

Eljegyzés. Paulovits Béla helybeli sarkokraktári üzletvezető eljegyezte Teszák Annát Turóczenmártonban.

Ostályvizsgák A rimaszombati egyesült prot. főgimnáziumban a VIII. osztálynak rendes évvégi vizsgálatát szombaton, a magántanulók pedig hétfőn délben érték véget. Az ugyanaznap megtartott tanári értekezlet eredménye a következő: a vizsgálat alá került 40 rendez tanuló közül 2—2 tárgyból javító vizsgálatra utasított 4 tanuló, elégséges eredményt ért el 28, jó eredményt 7, minden tárgyból jeles 1 s ez Nagy Imre, boldogult polgármesterünknek derék fia, a ki eddigelé mind a nyolcz éven át tiszta jeles volt.

Exhumálás Jolsván Egy hónap előtt halt meg Jolsván a széles körben ösmert ügyes varrónó Orosz Béláné szül. Bodnár Ida, ki halálát megelőző rövid idő előtti szóvaltásba, majd tetlegességebe elegyedett egy az udvarban lakó leánnyal. Minthogy Oroszné a verekedés

után hirtelen — és gyógykezelés nélkül — elhalt, felmerült szükségessége a halott megvizsgálásának, mi meg is történt s a halált természetesnek nyilvánítták. Egy hó múlva a törvényszékhez feljelentés érkezett, a melyben a nevezett nő elhunytja okozójául újból a vele összetűzött leány nevezettik meg, de meg a városi nyelvek erősen állították, hogy Oroszné gyilkosságnak lett áldozata. Ezeknek utánna a kir. törvényszék elrendelte a hullának kiásatását és annak törvényszéki felboncolását, melyre a központból dr. Mészáros István kir. ügyész és dr. Zehery István törvényszéki orvos jelentek meg s a nagyrőcei járásbírósg vezetése mellett a boncolási eljárást megejtették. A boncolás eredménye az, hogy a vak láрма és a gyanúsítás alaptalan volt, mert a halált régi szívbaj okozta szivgutaütés hozta létre.

Vármegyei orvosaink szövetsége s az orvos-gyógyszerész egyesület rendes tavaszi gyűlését ez idén május végén Rozsnyón fogja tartani. A tagok a gyűlésre idejékorán megfognak hivatni.

A városok szövetsége. A rendezett tanácsú városok szövetsége már alakuloban van. Jövő hó elején lesz Budapesten az alakuló közgyűlés, melyen városunk polgármestere is részt vesz.

A Csurgóhid építése. A Csurgóhid építése most már szépen halad. A dolog legnehezebb részén, a régi hid alapjának elbontásán már tustek, és már az új hid alapja is a patak jobboldalán körülbelül egy méter ötvencentiméternyi magasságban, a baloldalon pedig ötvencentiméternyi magasságban készen van. Így most már nem kell az építésnél a vízzel küzdeni. Most már leginkább a Csurgó forrásának kiépítésén dolgoznak. E végből főleg a gátak elhelyezése czéljából még az országút egy tetemes részét kell felbontani.

Öntözni kell a várost. A múlt hét legszárazabb napjaiban annyi por volt az utcákon, hogy talán a Sahara sivatag karavánokat eltemető porfelhői sem sokkal nagyobbak. Ellenben az utcák öntözését hiába vártuk. A felkerekedett tavaszi szélben az ember csak két szemévelágának veszélyeztetésével járhatott az utcákon. Szerencse, hogy a természet segítségünkre jött és vasárnap óta jó áztató esővel öntözi a poros utcákat, úgy hogy nemsokára a sárkaparóknak lesz dolguk.

Az új főgimnázium építésénél serényen halad a munka előre, a befejezés felé. Ma már a homlokzat díszítésén is buzgón dolgoznak derék kőműveseink, kikről elismeréssel kell kijelentünk, hogy határozott intelligenciájuk felülemelkedett a sztrájkra esabító agitátorok lelketlen, önző törekvésein.

Halálozás. Jedlovsky Sámuel helybeli kalapos mester, f. hó 6-ikán 79 éves korában elhunyt. Temetése a polgártársak nagy részvete mellett 8-án ment végbe.

Sztrájkoló vasutasok felelősségre vonása. A rimaszombati kir. törvényszék, mint büntető bíróság felelősségre vonta Kátine, Mesko, Csizék és Oderwald tiszlezi mozdonyvezetőket és Stojalovszky líkéri állomási előjárót a vizsgáló bíró által végzett nyomozat alapján. A fenyítő eljárás a nevezettek ellen a btkönyv 172. és 480. §-ába utköző igaztás és hivatali kötelesség megtagadásának büntetése miatt lett megindítva. A terhelteket dr. Weinberger Rezső és dr. Törköly József ügyvéd védik.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó barátainak, kik felejthetetlen nóm elhunytja felett érzett fájdalomamat részvétnyilvánításukkal s a végtisztelességtételen való megjelenésükkel is enyhíteni igyekeztek, ez uton mondok hálás köszönetet. Rimaszombat, 1904. május hó 10-én. Terray István.

Rablás és gyilkossági kísérlet a város közelében. Az országunkban csatagoló, dologtalan kőborezigányoknak ismét egy rémes esete bizonyítja azt az elodázhatatlan szükségét, hogy a kőborezigányok kérdését a civilizált államoknak együttes actiójával sürgősen és erélyesen meg kell oldani. — Városunk két tisztes szorgalmas iparos Bárdos István és Kandra János a tegnapi losonezi vásárról jöttek hazafelé. Az este a „rózsás pusztánál” — Oszgyán község közelében — érte el őket. Egyszerre megrohanja az egy kocsin utazó iparosokat egy nagyszámú cigányokból álló rablóbanda, lerántja őket kocsijukról, kifosztják teljesen a vásáron szerzett pénzüktől, leszedik róluk ruhaikat s egyiküket a közeli tóba dobják, másikat pedig eddig nem ösmert helyre hurcolják el. — Bárdos István csak ma reggel 8 órakor került haza, a rózsás pusztán kölcsön kért öltözetben átázva, átfázva, összetörve, elgyötörve; ruhájától 150 koronát tevő pénztől kirabolva Tarsa Kandra János még ez ideig meg sem került, Bardos nem tud róla semmit s aggódo családja most indult keresésére. Bardos Istvanra — ki csak nem rég épült fel súlyos betegségéből — bizonyára káros következményekkel lesznek a kiallott testi szenvedések. — Felhívjuk a hatóságot a sürgős intézkedések megtételére.

Fürdő-megnyitás. Vármegyénknek bámulatos gyógyító erejű szensavas-vasas fürdői közül a várgedei kies fekvésű fürdőt f. hó 8-án már megnyitották. S az ma már teljesen készen áll az üdülő és szórakozó közönség rendelkezésére. Az idejű fürdő-évadba a várgedei fürdőt különösen az a körülmény teszi ajánlatossá, hogy a konyháját Rosenfeld Mór, a derek, becsületességéről és udvariasságáról általánosan ismert „Móricz” bérlette ki a feleségével, a ki hires, jó szakácsné. Hisz-szük az idejű szezonban igen sokan leráundulnak majd e festői fekvésű, kedves fürdőhelyre, melynek vize — kivált női betegeknek csodás hatásokat ért el.

Látványosság A kispást téren látható szemrontó mutatványoknak esténként óriási közönségű van. Változatos a program, s a néző publikum úgy tud be-esténként a nagy bódéba, mintha ingyen bocsátának be. Nem volt bezzeg ilyen nagy esődület a színházban! Szomor, hogy nekünk csak Dioráma, Panoptikum és Kinetomatograph kell!

Rendőrkapitányunk figyelmébe! A miniszterium tudvalevőleg szigoruan elrendelte, hogy a kártékony hernyók mindenféle szorgalmasan pusztítsanak. Van a Pokorágyi utcában egy veteményes kert, melyben a hernyók rettenetes módon elszaporodtak s irtásuk czéljából mi sem történt. Erdemes megnézni s a ki érdeklődik, jöjjön el a kiadóhivatalunkba, innen is láthatja a hernyók millárdjait, melyek napfényes időben azután táplálkozás czéljából — mert már itt lepusztítottak mindent — szétmennek az egész városba. Felhívjuk a rendőrség figyelmét és gyors intézkedését elvárjuk!

Majális. A főgimnáziumi ifjúságnak az állami polgári leányiskolával együttesen tartandó tavaszi mulatása f. hó 28-án, azaz pünkösd utáni szombaton lesz, ha az idő is kedvez. A mulatság hagyományos jó sikerén bízva munkálkodnak *Pásztor* Gyula főgimnáziumi tanár-elnök, *Kathona Géza* polgári iskolai igazgató és az ifjúság nagy rendező bizottsága. — Az állami elemi iskolák majálisa pedig — miként említettük volt — f. hó 24-én lesz.

Közönetnyilvánítás. Mindazon résztvevő jóakaróinknak, kik legközebb elhunyt Margitka leányunk elvesztése feletti mély bánatunkban a végtisztességtelenné váló megjelenésük által enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetünket nyilvánítjuk. — Rimaszombat, 1904. évi május 10-én.
Szabó József és családja.

Egészségi kimutatás. A vármegyei tisztviselő orvosának havi jelentése szerint előfordult április hónapban fertőző megbetegedés. Vörheny: Ispánmező 2, Csetnek 2 (meghalt 2), Csucsom 1 (meghalt 1), Feketelelő 5 (meghalt 1), Jólész 4, Pétermány 1, Harkács 5 (meghalt 2), Horka 2 (meghalt 1), Lőkősháza 1, Dobsina 4 (meghalt 1), Rimaszombat 1, Rozsnyó 2. Kanyaró: Szirk 8, Kecskő 1, Putnok 1, Rimaszombat 6. Hőkhurut: Vernár 1, Sörg 8, Pelsőcz 4. Diphtheritis: Dernő 2 (meghalt 1), Harkács 1 (meghalt 1), Sajógömör 1, Nagyrőcze 1. Hasihagyomány: Lubenyik 1, Alsózuha 1.

Vigécz Jákó levelei Tudvalevőleg az „Üstökös” Vigécz Jákó-ja után nevezik az utazókat országjáró vigécznek s valahányszor megjelennek az ő humortól duzzadó, nem ritkán csipős ízű, de mindig kaczagásra ingerlő levelei, melyeket gazdájával, bukvári Krida Naf-talival vált, az azokban foglalt jelesebb kifejezések rövidesen szálló igékké válnak s széltében hosszában lehet azokat hallani. A levelek színe-java most külön kötetben megjelent, nagy öröme a mulatni vágyóknak s a két nagy levélíró arcképeivel ellátott díszes czimboritékban 40 fillér bélyeg ellenében mindenkinek bermetve küldi meg az „Érdekes Könyvtár” kiadóhivatala (Budapest, V., Kálmán-utca 2.). Kapható azonban a könyv minden könyvkereskedőnél, kolportőrnél és a dohánytözsdeknél is.

Kimutatás a Gömör-Kisborsod-Agoston vármegyében uralgó ragadós állati betegségekről. *Rühkór:* Nyustya, Osgyan, Rahó, Tamásfalva, János, Imola, K.-H. Várnya. *Veszélyes:* Klenóc, Feled, Rimaszécs, Uzapanit, András, Dobsina, Jolsva, Jolsvataploca, Kisorőcze, Kövi, Naudrás. *Ivarszervi hólyagos kiütés:* Szentkirály *Sértőbész:* Dobóca, Dulhaza, Guszóna, Meleghegy, Rimaszécs, Sajópüspöki, Uraj, Zabar, Alsóvaly, Beje, Harkács, Otrókocs, Ragaly, Trizs, Raas, Runya, Tiba, Rekenyei-falu, K.-H. Hosszurét, Rozsnyó, Perlász, Ratkőszuha, Polonka. *Sértőbész:* Rudna.

A gömörmezei múzeumnak ajándékozott tárgyak jegyzéke 1904. április havában.

A Lukács-család czimere Lukács Gézától.
Hat darab okirat, egy füzet dr. Zebely Istvántól.
Reményi Ede relief gipsz arcképe keretben, 3 drb bankjegy 1848-ból, 5 drb réz, 2 drb ezüstpénz, Széchenyi-érem 1860-ból Molnár Gerőtől.
Takács-czéh pecsétnyomója 1666-ból Babonyi Tóth Lászlótól.
Hódolói bandérium, füzet 1896. jun. 8. Feketéné Otte Hedvigtől.
20 drb okmánybélyeg 1898-ból, 4 drb ezüstpénz Enyedi Miksától.
Ezüst mentekötő láncz, testörkard, honvédtiszti kard 1848-ból, acél buzogány XVIII. századból, fokos, sarkantyú, 3 drb zabogya, 2 drb kengyelvas a XVII. századból, nyeregtarisnya, löportartó, agyu gránát, 3 drb bekő, négyszögű palasz 1792-ből, majolika kancsó, 2 drb óntál, óntányér, vasalt kazetta, vas gyertyatartó, 2 kop-pantó, gyertyamártó edény, Jeszay Gáspártól Kokova.
4 drb régi ezüstpénz. Hubay Mihálytól Hubó.
1 drb ezüstpénz Perl Bélától.
3 drb könyv Szilágyi Marától.
2 drb füzet Urbán Ferenczétől.
Régi ezüst-kapocs, 1 drb rézpénz Palm Nándortól.
Egy könyv 1796-ból Kerekes Móricztól.
Jatekszíni koszorú 1834-ből itj. Zachar Gusztávtól.
Két törvénykönyv Pongrácz Lazárnétól.
Tomba Mihály születési háza kiesinyített alakban, a rimaszombati társadalom áldozatkészségéből készítette Molnár Gerő 1904-ben.
A kegyes adományozóknak hálás köszönetet mond a múzeum igazgatósága.

Finom juhtúró.

A nap bármely szakában alólírott rimaszombati lakásán **Kmetty-utca 9.** vagy **Pokorági-utca 12.** szám alatti házban

friss juhtúró

kapható, a mire t. vevőim figyelmét ez uton hívom fel.
Özv. Bodon Ferenczné.

Csongrádi bor

legjobb minőségben, házhoz hordva literenként **24 krért** kapható:
GÖMÖRI EDE vendéglőjében.

Hirdetés.

Rimaszombatban a **Jánosi utcában 38 szám alatt** a vásártérhez közel fekvő emeletes házban az emeleti lakás **azonnal bérbeadó**; de maga az egész ház, tágas udvar, rendezett gyümölcsös és veteményes kert **szabad kézből örök áron is eladó**
Szerényi János.

Eladó gőzcséplőgép.

Egy jó karban lévő 4 1/2 lóerejű gőzcséplőgép eladó, esetleg bérbeadó. **Kiriny Béla**
Csetnek. 2-3

Meghívó

a csetnekvölgyi helyiérdekű vasut
részvénytársaság

1904. évi május hó 25-én (szerda) délelőtt 10 órakor Budapest, **V. Fürdő-u 3.** sz. a. (1. emelet) tartandó **rendes közgyűlésére.**

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1903. évi mérleg végleges megállapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hovafofordítása iránt.
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadására iránt.
4. Az alkalmazottak nyugdíj- és segélyintézete miniszterileg jóváhagyott alapszabályainak bemutatása, határozat az ügyben.
5. Az igazgatóság esetleges kiegészítése.
6. A felügyelő bizottságnak egy évre leendő megválasztása.
7. A felügyelő bizottság tiszteletdíjának megállapítása egy évre.

Budapest, 1904. évi május hó 7-én.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

Minden 10 részvény 1 szavazatra jogosít.
Aki szavazati jogát gyakorolni kívánja, köteles részvényeit a le nem jart szelvényekkel együtt Budapestre: a „Magyar Államias Hitelbank”-nál (V. Nador u. 12. sz.), vagy M. M. Frankfurtban: a „von Erlanger & Sohn” bankháznál legkésőbb 8 nap alatt a közgyűlés megtartása előtt letenni.
Az államkincstár, Gömör- és Kisborsod-Agoston vármegye szavazati jogukat a részvények letétele nélkül gyakorolhatják.

Üzletnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy helyben a **régi vármegyeházában** a modern izlés- és divatnak megfelelő

czipész üzletet

nyitottam.
Készíték a legszebb kivitelben hölgyek és urak részére minden fazonban **divat sport, vadász, tiszti, szalon** és a közhasználatban viselő **topánokot** Ugyszintén **lovagló és alkalmi czipés-mákat** fiú, leány- és gyermekeczipőket.
Szép, izléses munkámért a kolozsvári ipar- és kereskedelmi kamara elismerő oklevéllel tüntetett ki. Több évet tanulmány czéjéből **külföldön** töltöttem.
Dolgoztam mint szabász: a bécsi cs. és kir. udvari, a müncheni bajor kir. udvari és a poéta román királyné ő felsége udvari (Bucarest), valamint ő felsége az Orléans hercege (Marienbad) és József főherceg udvari czipészeinél (Budapest) és Európa nagyobb városáiban e szakban szerzett tapasztalataimat Rimaszombat piacán óhajtom érvényesíteni.
Ez uton tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget, hogy becses rendeléseivel pártfogolni kegyeskedjék.
Műczipőket és mindennemű javítást elvállalok. Szíves pártfogásért esedezve maradtam kiváló tisztelettel
Zsigmond Elek,
3-4 czipész.

Hirdetmény.

249. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hatvani kir. járásbíróság 1901. évi 386. számú végzése következtében **dr. Lakner Aladár** ügyvéd által képviselt **Schleizinger József** javára **Drucker Ferencz** ellen 129 korona s jár. erejéig 1901. évi december hó 2-án fogantatott kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 879 korona 35 fillerre becsült következő ingóságok, ugymint: szeszes italok, szalonna, liszt, cukor, szappan, széna, varrogép nyilvános árverésen eladtnak

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróság 1904. V. 82/5. sz. végzése folytán 129 korona tőkekövetelés, ennek 1901. évi április hó 20. ik napjától járó 5% os kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 55 kor. 30 fillérben bírólag már megállapított költségei erejéig Rimaszombatban alperes lakásán (Hunyadi vendéglő) leendő eszközzésére **1904. évi május hó 19.** napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107 és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az előírt ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszombat, 1904. május hó 6. án.

Gasko, kir. bir. végrehajtó.

A „Tompa”-szállodában
Gede István vendégfőnök kitűnő minőségű **putnoki ó-bort** — utczán át kimérve — literenként 30 krért árusít. 15-*

12 forint

Rendkívüli olcsóság!

Valódi alpaca evőkészlet 6 személyre, mely áll: 26 darabból

12 forint,

valamint mindennemű órák, ékszerek és valódi ezüstök **mélyen leszállított árban kaphatók.** — Vidéki megrendelések azonnal teljesítetnek.

Magy. kir. osztálysorsjegyek „Török”-bankházából nálunk kaphatók.

TIGERMAN és ENYEDI

órácsok és ékszerészek Rimaszombat

12 forint

Hirdetmény.

2710-1904. sz. — **Tiszolcz** nagyközségre nézve az 1892. évi XXIX. t. cz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felszólalással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §§-ai alapján, ide érte e §§-nak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-aiban és 1891. XVI. t. cz. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t. cz. 15. §-a) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törlesek érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlesei kereseteket hat hónap alatt vagyis **1904. évi november hó 10-ik napjáig** bezárolag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlesei kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §§-aiban eseteiben — ide érte az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogát ak bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívannak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1904. évi november hó 10-ik napjáig** bezárolag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk figyelembe vételét nem fog;

3. hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körrült eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármily irányban sértve vélik, ide érte azokat is akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kervényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1904. évi november hó 10-ik napjáig** bezárolag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvényes rendes utján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmint egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság, 1904. április 19. **Velesz,** kir. tsvzki albiró.

Gentry

legjobb csontlevélpapír.

Kapható:

Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedésében Rimaszombat.

Készít:

meghívókat, eljegyzési és lakadalmi értesítéseket, mindenféle könyvnyomdai és könyvkötői munkákat izlésesen és jutányos árban.